

Asia: Lausuntopyyntö broilereiden ja kalkkunoiden sekä kanojen salmonellavalvonta-asetusluonnoksista

Viite: Dnro 2231/13/2009; 9.10.2009

Pyydettyinä lausuntonaan Suomen Eläinlääkäriliitto ry toteaa seuraavaa:

Yleistä

Suomen Eläinlääkäriliitto pitää erittäin hyvänä uudistuksena sitä, että kuluvan vuoden keväällä sattuneen rehuvälikkeisen salmonellaepidemian yhteydessä saatuja kokemuksia pyritään nopeasti hyödyntämään myös lainsäädäntöä uudistettaessa. Asetusten laatiminen erikseen lihasiipikarjalle ja munantuotantosiipikarjalle selkeyttää lainsäädäntöä.

Asetuksiin tehdyt näytteenottoa koskevat tekniset muutokset helpottavat näytteenottoa tutkimuksen herkkyyden kuitenkaan kärsimättä. Tuotantotilasta otettavien sivelypölynäytteiden käyttö soveltuviissa tapauksissa on perusteltua, sillä ko. tutkimusmenetelmä on kaikkein herkin.

Rajoittavien määräysten antaminen jo ensimmäisen laboratoriotuloksen perusteella ilman, että odotetaan Eviran varmistusta, edesauttaa tartuntojen rajoittamista ja nopeuttaa saneeraustoimien aloittamista. Rajoittavien määräysten antaminen perustellun epäilyn takia esimerkiksi rehuvälikkeisissä epidemioissa selkeyttää ja nopeuttaa niin ikään vastustus- ja saneeraustoimenpiteitä.

Eläinlääkäriliitto pitää erittäin perusteltuna sitä, että mikäli pitopaikkaan on toimitettu rehua erästä, jonka on todettu tai jonka perustellusti epäillään sisältävän salmonellabakteereita, otetaan pitopaikan rehuvarastoista ja rehunjakelulaitteistosta rehuympäristönäytteet viranomaisnäytteinä. Rehuvarastoihin ja ruokintalaitteisiin jäänyt piilevä salmonellaympäri muodostaa potentiaalisen riskin ja saattaa johtaa tartunnan uusiutumiseen. Näytteenottajina toimiville virkaeläinlääkäreille tulee antaa riittävä koulutus tehtävään.

Asetusluonnoksissa mainitaan useaan otteeseen läänineläinlääkärit ja lääninhallitukset. Näitä nimikkeitä ei aluehallintouudistuksen tultua voimaan enää ole vuoden 2010 alusta, jolloin po. salmonellavalvonta-asetusten on tarkoitus tulla voimaan.

Broilereiden ja kalkkunoiden salmonellavalvonta

- 9 § Perusnäytteenotto emokanalassa:

Näytteenoton siirtäminen hautomosta emokanalaan on hyvä menettely, koska tilalla tapahtuvan näytteenoton on todettu löytävän salmonellan varmemmin kuin

hautomossa tapahtuvan näytteenoton. Näytteenotto toteaa mahdollisen salmonellan myös aikaisemmassa vaiheessa kuin hautomonäytteenotto. Lihasiipikarjan salmonellavalvontaa koskevaan EU-asetukseen on myös tulossa vaatimus, että emoparven näytteenotto on aina tehtävä tilalla, jos emokanalan tuottamia siitosmunia viedään toiseen EU:n jäsenmaahan. Näytteenottovälinä pidämme kahta viikkoa ehdottomasti parempana kuin kolmea. Kolmen viikon näytteenottovälillä saattaa emokanalaan tullut salmonellatartunta ehtiä kulkeutumaan hautomon kautta seuraavaan tuotantovaiheeseen ennen seuraavaa emokanalan näytteenottoa.

-14 § Lisänäytteenotto todettaessa salmonella pitopaikan parvesta
”Jos pitopaikan yhdessä tai useammassa parvesta on todettu salmonellabakteeri, kunnaneläinlääkäri ottaa näytteitä pitopaikan kaikista muista parvista niin pian kuin mahdollista. Muiden parvien näytteenottovaatimus ei kuitenkaan koske broilerikasvattamoita.” Onko broilerikasvattamoiden poissulkemiselle olemassa perustetta, sillä käytännössä samana tilan eri parvilla saattaa esimerkiksi olla samasta lähteestä peräisin olevaa rehua tai tartunta on muulla tavoin saattanut levitä parvesta toiseen. Edellä mainitun lisäksi kalkkunakasvattamossa kunnaneläinlääkäri ottaa näytteet kasvattamon kaikista seuraavan tuotantokierron parvista. Mielestämme tämä näytteenotto tulisi ulottaa myös broilerikasvattamoihin.

Kanojen salmonellavalvontaohjelma

- 20 § Lisänäytteenotto muun epäilyn johdosta
”Jos salmonellatartunta todetaan muussa pitopaikan eläimessä kuin broilerissa tai kalkkunassa...” Tässä lienee kirjoitusvirhe; pitänee olla munintakanoista.

- 22 § Rajoittavat määräykset emokasvattamossa, emokanalassa ja kasvattamossa
Mikäli rajoittavien määräysten alaiselta munantuotantotilalta toimitetaan munia pastöroitavien munatuotteiden valmistamiseen munapakkaamon kautta, on pitopaikassa omistajan tai haltijan merkittävä munat ennen niiden lähettämistä pitopaikasta ”munien kaupan pitämiseen sovellettavista vaatimuksista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1028/2006 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 557/2007 10 artiklassa tarkoitettulla merkinnällä”. Vaatimus yksittäisten munien merkinnästä osoittautui viime keväänä rehusalmonellaepidemian yhteydessä mahdottomaksi toteuttaa ja tästä syystä päädyttiinkin tulkintaan, että esim. munien kuljetuslavan merkintä riittää. Tätä tulkintaa tulee pyrkiä noudattamaan myös jatkossa.

Liite 1. ”Näytteenottomenetelmät”

Kohta 9 ”Pintapuhtausnäyte”

”Pintapuhtausnäytteet on otettava sivelynäytteinä steriilillä kostutetulla pumpulipuikolla, näytteenottosienellä, vaahtomuovikuutiolla tai sideharsotaitoksella pitopaikan rakenteista...” Tässä kohdin mainitaan näytteenottomenetelmänä edelleen pumpulipuikko, vaikka se muissa kohdissa on jätetty pois. Käytännön kokemuksen mukaan muut näytteenottovälineet antavat huomattavasti paremman kattavuuden kuin pumpulipuikot, joten niitä ei ole syytä enää ohjeistaa käytettäväksi.

Suomen Eläinlääkäriliitto ry

Sanna Hellström
puheenjohtaja

Mika Leppinen
toiminnanjohtaja